

Herr F***, en temmelig udannet, men umaabelig rig Provindsialist, har bygget sig et smukt Palads i Champs-Elysées; ifjor modtog han Besøg af den fornemme Verden, der ikke altid er meget kræs i Valget af sin Omgangskreds.

Endnu iaar gav Herr F*** et glimrende Bal; han agtede at give et andet forrige Uge, alle Invitationskortene vare alt udsendte. Kloften nu var Paladset oplyst; paa en rigt udsmykket Buffet havde en af Stratsborger Gaalelever-Poiteier, trufferede Fasaner, Annanas og Vinruccer dannet Pyramide sig til Loftet, Orkestret stemte Instrumenterne . . . men Ojesterne kom ikke. Midnatstimen slog . . . Kloften blev to, og Balsalen stod endnu stude tom.

Kloften tre kom en Tjener, iført et rigt Livree, og overgav den eensomme Festsgeber et med sort Rand omgivet Brev fra sin Herre. Herr F*** aabnede det, det indeholdt kun følgende Ord: „Huj! den 18de October 1838“.

Neppe havde han læst det, førend han styrkede om, som ramt af et apoplektisk Slag; Lægen blev hurtigt hentet, og omsider kom han igjen til Bevidsthed. I dette Dieblisk staaer han i Begreb med at sælge sit Palads og rejse til Amerika med sin Kone og sin Datter, der ikke kunne begribe Grunden til denne Beslutning.

Historien, der fremkalder denne Beslutning, er ogsaa forfærdelig, usandsynlig, phantastisk, som en af Hoffmanns Fortællinger, smagløs, som en paa et Sjælebedstheater begaaet Forbrydelse, men sand i alle sine Enkeltheder, derfor fortæller jeg den.

Den 18de October 1838 blev en Kone guillotineret i Thionville.

Denne Kones Navn var Margarete Røder, og ligejom Fausts Margarete skulde hun miste Livet som Barnemorderke.

Alle Forberedelser vare trufne, den blodige Maffine var opreist, Starpreteren havde indfundet sig, men han manglede en Medhjælper, thi efter at Bøddelknægten Post er indbragen, er det Skik at opfordre Starpreteren fra det nærmeste Departement til at staae sin Collega ki ved denne sorgelige Forretning.

Ved en Misforstaaelse havde Starpreteren i Saint-Mihiel imidlertid ikke modtaget Opfordringen, og Starpreteren i Metz underrettede derfor Generalskiscalen om, at han ikke var istand til alene at udføre Dommen. Man stod alt i Begreb med at udsætte Sagen; men nu fremstod et velklædt ungt Menneffe paa nogle og tove Aar, der var reist fra Metz til Thionville for at see det forfærdelige Skuespil. „Min Herre,“ sagde han meget høfligt til Generalskiscalen, „jeg erfarer, at man ikke kan fuldføre Executionen paa Grund af Starpreteren fra Saint-Mihels' Fraværelse, og jeg kommer for at tilbyde min Tjeneste. Det er mig en sand Fornøjelse at kunne hjælpe Justitsen og assistere Herren der.“

Embedsmanden betragtede det Menneffe, der gjorde ham et slegt Tilbud, med en med Mordbydelighed blandet Forbavselse, men han modtog det dog, og Executionen blev fuldført. Den til Bøddel forvandlede Amateur udsøgte den sorgelige Rolle, han havde havt Mod til at paatage sig, med en erfaren Mands Dygtighed.

Og dog stod dette unge Menneffe ikke i nogetomhelst Forhold til Justitsen eller til dens Haandlangere. Han var Amateur i Ordets strengeste Betydning. Hans Faader eiede et stort Bomulsspinderi i et østligt Departements Hovedstad, og han havde nylig selv overtaget Bestyrelsen; han havde allerede samlet sig en lille Formue og overværede kun Executionen for sin Fornøjelse.

Hans Tilsvigelighed for slige Optrin forhindrede ham dog ikke i at fortjene Penge. For fire Aar siden traf han sig tilbage fra Forretningerne som Millionair. Han flyttede til Paris, byggede et Palads i Champs-Elysées, gav her Baller, og det er ham, som vi nu have seet spadserer frem og tilbage i sine oplyste, men tomme Selskabsale.

Generalskiscalen, som nu beklæder en meget anseet Post, var bleven inditeret til det første Bal, som Herr F*** gav i Winter. Forbavlet ved Synet af den til Bøddel forvandlede Amateur vilde han først ikke troe sine egne Øine; men et Modermerke paa den venstre kind havde enhver Tvivl.

Naturligvis fortalte han flere af sine Venner den Begivenhed, der var foregaaet den 18de October 1838; ligesom en Steen, der faldes ud i en Sø, dannet Kredse, der stebes uboide sig mere og mere, saaledes gik det ogsaa med denne Historie. Nu vilde Ingen mere besøge Manden fra den 18de October; han stod pludselig forladt midt i Paris. Han kunde ikke begribe, hvorfor alle Menneffer styede ham . . . det i forrige Uge givne Bal og Brevet, som han modtog, have aabnet hans Øine.

— Fra vor egen Correspondent have vi modtaget følgende Skrivelse:

Paris den 23de Januar 1860.

— Mere moerksomme Breve, siger Du, og understreger Ordet, for at jeg ikke skal lade det falde til Jorden; Du maa dog være rimelig! hvor skal jeg tage det Moerksomme? Det findes ikke hvert Dieblisk paa min Bei. Skal jeg passere mine Ting ordentlig, saa bliver der ikke megen Tid til at gaae paa Jagt efter noget Moerksomt; og det findes netop sjældnest, naar man jager efter det.

I Gaar var jeg, ja det er jo sandt! igaar oplevede jeg jo dog noget! Nu ja, mig mere det! — Det skal jeg opvarte Jer med. Det vil altid fylde lidt i mit Brevs Postscriptum.

Jeg drev om hele Dagen jaagdifom; men saa traf jeg sammen med S — han vilde op i Politie Rets-Salen (Køffe-Retten, tror jeg den kaldes) og opfordrede mig til at gaae med. Der kommer L — hver Tirsdag, sagde han, og det var ham om at gjøre at faae fat paa ham; han havde laant hans Kalmuks-Overskrakke, og han maatte dog have den igjen, syntes han, skjøndt han tvivlede om — — Du kjender jo vor stiftelige L — og saa veed Du jo, hvad det var, han tvivlede om. L — var der ikke, men derimod stod der en Urtekammer for Skranken og foretog en Klage for Forhørs-Dommeren. Det skulde Du have hørt! Jeg vil forsøge paa at gjengive hele Scenen saa tro, som min Huskommelse endnu har beholdt den.

Urtekammeren, en meget lang, tynd Figur, noget steeltværet. Han er særdeles omhyggelig, endog saa noget elegant paaklædt; har Glacé-Handske paa den ene Haand og den anden indfugt i et hvidt Lommeklæde med Kniplinger. Han taler meget hurtigt.

Dommeren: Naar hvad er det nu?

Urtekammeren: Det skal jeg tage mig den Frihed at meddele Retten, ganske saaledes som det Hele er foregaaet. Undskyld — min høire Haand —

Dommeren: Ja det kommer nu ikke — hvad er det?

Urtek.: Jeg skal i Dieblisset — blot jeg maa — Sagen er nemlig denne. Det var Nytaars-Dag. Saa er der gjerne en Deel Menneffer i min Boutik og deriblandt var der en Madame, en Madam Douture, en Familie af min Kone, det vil sige langtube, hendes Søster har nemlig for et halvt Aar siden været gift med min Kones —

Dommeren: Til Sagen!!

Urtek. (forplumret): Jeg skal strax — tillade mig: Sagen er, at Madam Douture, hun spurgte om Confect-Svedsker. — Vel har vi Confect-Svedsker, svarer jeg, og saa siger jeg til en af mine Commis' — hvor staaer Confect-Svedskerne? Confect-Svedskerne? svarer han — der høit oppe, øverst, siger han, det var mig nu om at gjøre at expedere Madam Douture — for —

Dommeren: Til Sagen!

Urtek. (mere forvirret): Det er Sagen, Hr. Dommer! Det hører aldeles med til Sagen, for jeg skal have den Ære at sige Hr. Dommeren, havde ikke Madam Douture forlangt netop Confect-Svedsker, saa var det aldrig steet, det nemlig, som jeg nu skal have den Ære at — strax at tage mig den Frihed at —

Dommeren: Nu da?

Urtek.: Som sagt, jeg farer op ad Trappen, op til Hylden hvor Confect-Svedske-Daasen staaer og staaer ogsaa Daasen fat; men saa i det samme, saa skriger der en Dreng, som ogsaa var i Boutiken; en høn lille Dreng, som det gjorde ondt paa mine Begue, det er en god lille Dreng, som kommer ind i Boutiken, det er nemlig en Blifflenslager Dreng — og han skriger som sagt: „Der var En, der stjal den Kuro med brændte Mandler, som stod derhøve.“ Hvor blev han af, siger jeg og farer i eet Spring ned af Trappen, sætter Daasen for Madam Douture paa Disken, og ud af Døren: „Der! Der!“ skriger Drengen, „der reuder han!“ Jeg sætter efter ham i en lynende fart, men er ikke istand til at hale ham ind! forunderligt! ja det er forunderligt! Der staaer han!! En lille fortvænet Krabat! Vil De see! Naar jeg i mine Levedage har seet Mågen til som den Hyr kunde bruge sine Been! Jeg tør indstaae for, at der paa hvert af mine Skridt gaar tre som hans.

Dommeren: Men!

Urtek.: Han farer afsted, og om Hjørnet, ind i en lille Gyde, og det seer jeg; han smutter ind af en Dør, jeg efter ham; men væk er han! Jeg spørger Portneren, som staaer i Gangen og er just beklædt med at omfavne og kysse en Amme og ønske hende „glædeligt Nytaar“, om han ikke havde seet En løbe op af Trappen. Han giver sig til at lee, og svarer: „Nei, jeg havde andet at bestille.“ Saa flyver jeg 3 Trin i hvert Spring op af Trappen, som en Pæl gennem alle Etager, og kommer op, lige op til Lofts Trappen! Og hvem kommer nu mig imøde der? hvem mener Hr. Dommeren? Han! han der staaer! (til den Anklagebe:) tør han nægte det?

Anklagebe: Nei (grinende) det nægter jeg slet ikke! hvad skulde bevæge mig til at nægte det — hm!! (griner)

Urtek.: Vil De høre!! — Saa farer jeg ind paa ham, griber ham i Kraven og siger: Han har stjalet en Kuro med brændte Mandler fra mig, hid med den!! Vil De saa tænke Dem, hvad han svarede: „Gaae væk! Urtekammer!“ svarede han; og forraader sig jo selv: hvoraf kunde han vide, at jeg var Urtekammer, naar han ikke—. I det samme gaar Døren op til et Kvistkammer — for Folk hørte jo, at jeg gjorde Allarm, og saa raaber der en Kone: „Hvad er det? her staaer jo en Kuro med brændte Mandler udenfor min Dør!“ „Det er min Kuro!“ raaber jeg, for det var min, og jeg tog den med, for Kurven var min, og de brændte Mandler var mine; men troer De, at han gif i sig selv og tilstod, at han havde tæbet Kurven? jo der skal vi have det! Han erklærede veent ud, at han aldrig havde seet Kurven for sine Øine! —

Ankl.: Det erklærer jeg endnu; jeg vil erklære det samme til min Dødsstund.

Dommeren: Det beviser, at det mangler ham ikke paa Dumdriftighed!

Ankl.: Ustyrlighedens Dumdriftighed! Ustyrlighedens rene Samvittighed, min Herre! Det kan jeg sige her, for Retfærdighedens Domstol, som houet Mand, uden Selskabs-

besse! for det er jeg! jeg! for Gud og Menneffer! det vare svoret! ved min hellige Daabs Pagt!!

Dommeren: Man har jo fundet brændte Mandler i jer Pomme!

Ankl.: Ja Gen! Alle brændte Mandler ligne jo hinanden! gjør de dog ikke det, Hr. Dommer? Lad os faae fat paa en af Urtekammerens Søende; tør han sige, at min brændte Mandel er en af Urtekammerens? Jeg havde kjøbt mig lidt Mandler til min Kone; hun ligger paa Hospitalet.

Dommeren: Har han kjøbt een brændt Mandel til sin Kone?

Ankl.: Jeg havde kjøbt for tre fire Skilling, naturligvis! jeg gif med dem i Kommen fem sex Dage, for jeg havde ikke kunnet faae Tid til at see ud til hende, den Sjal! Saa kom Nytaarsdag; jeg har endeel Bekjendtskaber henhørende til det smukke Kjøen; naar der saa kom en ung høn Dame til mig og ønske mig glædeligt Nytaar! naa! saa gav jeg hende en brændt Mandel og ønske hende glædeligt Nytaar igjen; naturligvis! og saaledes gif det til, at tilsidst var der kun Een tilbage til min Kone! — Det maatte jo blive den naturlige Følge!

Dommeren: Den Historie, han der fortæller, den mangler al Sandsynlighed; desuden — hvorledes er han kommen op, lige op paa Loftet, der i det Huus, hvor man attraperede ham? hvad havde han der at gjøre?

Ankl.: Oh jeg — vilde jo see til en gammel Ven af mig, som hedder Rupton, som jeg troede boede der endnu; men han var flyttet; Herre Gud! det kunde jeg jo ikke vide! Portneren siger jo ogsaa, at der har boet en Hr. Rupton der. Lad ham komme! Han siger, han vil gjøre sin Ed paa, at der har boet en Hr. Rupton der i Huset.

Dommeren: Det veed vi, det har Portneren bevidnet — men —

Ankl.: Na! — Er jeg saa ikke aldeles uskyldig! —

Dommeren: Men den Kuro med de brændte Mandler, som stod der oppe. Hvor er den kommen der op?

Ankl.: Men kan jeg da vide det? Man stjaaler en Kuro med brændte Mandler fra en Urtekammer; nu finder samme Urtekammer denne selsomme Kuro oppe paa Loftet i det Huus, hvor jeg arme Mand i samme Dieblis just er kommen op for at spørge efter en høn gammel Ven. Ustyrligvis finder man een brændt Mandel i min Pomme, som jeg har kjøbt selv for mine egne Penge, og saa skal jeg være en Martyr, en brodesfuld Forbryder, en — Typ! — Skrækkeligt! Jeg kan nævne Urtekammeren, som jeg har kjøbt Mandlerne hos! Lad ham møde! Han vil ikke nægte det, han gjør Ed paa det, at han har solgt mig for 3-4 Skilling brændte Mandler; han boer i Rue St. Martin, Nummeret veed jeg ikke, men Manden huffer jeg meget godt, han havde Frost i begge Tommelfingrene. Lad ham møde! eller lad et Par Betjente gaae med mig hen til ham! —

Dommeren: Hvor kan han ville bide Nogen ind, at den Urtekammer skulde kunne huffe, at han har solgt ham for 3-4 Skilling brændte Mandler for fem sex Uger siden.

Ankl. (tragisk): Jeg bliver altfaa et Offer for Tilfældighedens Blandværk!!

Dommeren: Dette er jo desuden ikke hans første Forsøg! Han er jo dømt to gange for Tyveri! Gengang til 4 Maaneders — andengang til 2 Aars Fængsel.

Ankl.: Er jeg ikke rensset ved Straffen? har jeg ikke udsaaet den — med en Engels Daalmod — og Resignation? Har Nogen Lov til at lade mig høre ilde derfor? Jeg siger det! hele Verden maa høre det, jeg er en Martyr for en Kuro med brændte Mandler, og for min Ven, min kjæreste Ven i Verden! min Rupton! — Det erklærer jeg høitideligt! for Gud og Menneffer!! —

Det hjalp ham ikke. Retten dømt ham til eet Aars Fængsel.

Apropos: Jeg har betænkt mig; jeg skriver ikke til Paven, hvad kan det hjælpe? — Hvad Keiseren angaaer, saa naar det kan interessere Dig, saa skal jeg nok gaae derved, men ikke førend han sender Bud efter mig. Keiserinden talte jeg med for et Par Dage siden. Hun spurgte hvordan I havde det Allesammen. Det er en rar Kone!! Jeg gjør meget af hende! Jeg kom just ud af min Dør, som hun kom kjørende, og da jeg hilste paa hende, saa tabte jeg min ene Handske, og saa uiklede hun og pegede ned paa den; saa tog jeg Handsken op, bukkede for hende og takkede hende; saa lod hun Vognen holde, og takte meget med mig, baade om Paven og om sin Mand, og saadan noget — men saa hjørte Vognen lige med Gæt, og jeg har fornødentlig ikke kunnet faae min ene Fod hurtigt nok afveien, saa gif det ene Hjul over den: Nu for den — skreg jeg høit, og saa vaagnede jeg. — Men saameget er vist, det er en meget elskværdig Kone, for seet hende, det har jeg, hvorhos jeg dog har den Ære fremdeles trofast at forblive —

Eders

B. C.

Litteratur.

— G. Sand har behandlet de franske Fjolsaagn i et Bærk „Légendes rustiques“, hvortil hendes Søn Maurice Sand har leveret fortræffelige Illustrationer.

— Felix Mendelssohn-Bartholdys Breve vilde med det Første blive udaiven i Trykken af hans Broder Paul og Drosfen.

— Af Eijse Wolke, hvis musikalske Skizzer ere bleve meget læste, vil der i denne Maaned udfomme en musikalsk Roman „Faustina Gasse“.

— Greven af Chambords politiske Brevverking er udkommet hos Decq i Brüssel. Bogen indeholder Breve fra Aarene 1841-59.